

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ค. ๓๗/๒๕๖๑

วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายสมบัติ พลเยี่ยม (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า นายสมบัติ พลเยี่ยม (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนอยู่ระหว่าง
ต้องโทษจำคุกเนื่องจากกระทำความผิดอาญาฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒
มาตรา ๑๑ ซึ่งก่อนหน้านั้น ธนาคารออมสินได้มีคำสั่งไล่ผู้ร้องออก ผู้ร้องจึงได้ยื่นคำร้องต่อ
ศาลปกครองขอนแก่นเพื่อขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งดังกล่าว ต่อมาคดีได้เข้าสู่การพิจารณาของ
ศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยว่าผู้ร้องมีสถานะเป็นลูกจ้าง และธนาคารออมสิน
มีสถานะเป็นนายจ้าง จึงเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิตามสัญญาจ้างแรงงานหรือข้อตกลงเกี่ยวกับ
สภาพการจ้างอันอยู่ในอำนาจของศาลแรงงานและไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้วินิจฉัย ซึ่งผู้ร้องมีข้อสงสัย
เกี่ยวกับสถานะของผู้ร้อง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญปลดเปลื้องความเคลือบคลุมนี้ เพื่อประโยชน์
สาธารณะและผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕๖ แห่ง และผู้ร้องยังกล่าวอ้างว่าในคดีอาญาของผู้ร้อง

- ๒ -

ศาลชั้นต้นไม่ได้ส่งร่างคำพิพากษาให้อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔ ตรวจสอบการอ่านคำพิพากษาตามระเบียบของศาล ซึ่งผู้ร้องได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ได้วินิจฉัยว่า แม้ศาลชั้นต้นไม่ได้ส่งร่างคำพิพากษาไปให้ตรวจสอบการอ่านคำพิพากษาก็ไม่ทำให้คำพิพากษาเสียไป ซึ่งคดีของผู้ร้องต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง หากอธิบดีผู้พิพากษภาค ๔ มีความเห็นแย้ง ผู้ร้องย่อมอาจต่อสู้คดีได้ในปัญหาข้อเท็จจริงจนถึงที่สุดชั้นศาลฎีกา นอกจากนี้ คดีอาญาของผู้ร้องยังเกี่ยวข้องกับพยานเอกสารจำนวนมาก ซึ่งศาลชั้นต้นมิได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน และโจทก์มิได้นำส่งพยานเอกสารต่อศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ ทำให้ผู้ร้องเสียโอกาสในการต่อสู้คดี

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

(๑) ผู้ร้องมีสถานะเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และศาลปกครองสูงสุดบังคับใช้กฎหมายในขณะที่จำเลยกระทำความผิดและใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด หรือไม่

(๒) กรณีศาลชั้นต้นไม่ส่งร่างคำพิพากษาให้อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔ ตรวจสอบการพิพากษาตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดและโจทก์ไม่นำส่งพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ อันเป็นการกระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ และมีผลต่อคำพิพากษาของผู้ร้อง หรือไม่

(๓) กรณีศาลชั้นต้นไม่ส่งร่างคำพิพากษาให้ตรวจสอบการพิพากษาตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดและโจทก์ไม่นำส่งพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพากษาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยเกี่ยวกับคดีปกครองของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสถานะเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือไม่ และศาลปกครองสูงสุด บังคับใช้กฎหมายในขณะที่จำเลยกระทำความผิดและใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด หรือไม่ เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ของผู้ร้อง แต่เป็นเพียงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับสถานะของผู้ร้องเพื่อนำไปใช้กับ ผู้ทำงานในรัฐวิสาหกิจทั้ง ๕๖ แห่ง และตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีลักษณะเป็นการหารือเท่านั้น ประกอบกับผู้ร้องยังมีได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

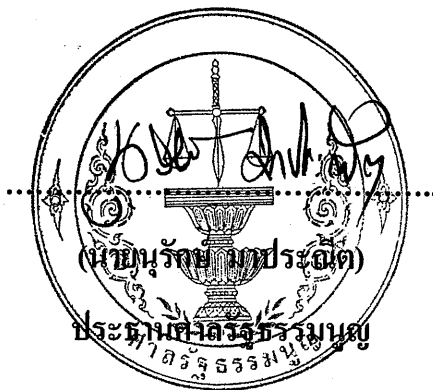
สำหรับกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีอาญาของผู้ร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นไม่ส่งร่างคำพิพากษาให้อธิบดีผู้พิพากษาภาค ๔ ตรวจสอบก่อนการพิพากษาตามระเบียบ ที่ทางราชการกำหนดและโจทก์ไม่นำส่งพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ อันเป็นการกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิ ในกระบวนการยุติธรรมของผู้ร้อง ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ นั้น เห็นว่า คดีอาญาดังกล่าว เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมหรือเรื่องที่ศาลยุติธรรมมีคำพิพากษา ถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

- ๕ -

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีอาญาของผู้ร้องว่า การที่ศาลชั้นต้นไม่ส่งร่างคำพิพากษาให้อธิบดีผู้พิพากษภาค ๔ ตรวจสอบการพิพากษาตามระเบียบ ที่ทางราชการกำหนดและโจทก์ไม่นำส่งพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ อันเป็นการไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๕ และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๑ มาตรา ๒๒๕/๑ และมาตรา ๒๔๐ นั้น เห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ นั้น ต้องไม่ใช่กรณีที่การกระทำดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมาย กรณีจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงไม่อาจ ยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๕๓/๒๕๖๑)

[Signature]

(นายจรูญ ภักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นางนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ